

traditional expressive vocabulary of words. The main purpose of the research conducted in the framework of this article is a broad study of the question of the interdependence of the linguistic and mental aspects through precise vocabulary in the process of lexical nomination. In this regard, we will consider in more detail the process of nominative activity through onomasiological and cognitive approaches and lexical nomination, including vocabulary that clearly expresses the meaning of words. lexical nomination from the point of view of the onomasiological approach and the implementation of language functions in this area, and from the point of view of the cognitive approach-the implementation of language functions in the direction of mental processes. The article also considers in a coherent form the possibilities of applying the method of cognitive linguistics to the study of the verbalization features of lexical nomination by means of precision vocabulary.

Depending on the aspect of the nomination being studied, both the methods and the conceptual apparatus of the research differ. The article examines how the provisions on nominatives are presented in various approaches related to linguistics.

Rəyçi: dosent Mehdi Rəhimov

*Qrammatika və ingilis dilinin tədrisi kafedrasının 16 fevral 2021-ci il tarixli iclasın 09 sayılı protokolu
Daxil olma tarixi 18 fevral 2021*

UOT:811.111.

QLOBALLAŞMA ŞƏRAİTİNDƏ ELM VƏ TEXNİKANIN İNKİŞAFININ İNGİLİS DİLİNİN LEKSİK FONDUNUN ZƏNGİNLƏŞMƏSİNƏ TƏSİRİ

Fərhadova Gülçöhrə İsfəndiyar qızı

Azərbaycan Dillər Universiteti

(İngilis dilinin leksikologiyası və Üslubiyyatı kafedrasının dissertantı)

gulyaadu2@gmail.com

Xülasə: Bildiyimiz kimi indiki dövr qloballaşma dövrüdür. Qloballaşmanın tələblərinə cavab verməyən dil və ya xalq inkişafdan geri qala bilər. Bu baxımdan ingilis dilinin inkişaf etmək və zənginləşmək üçün daha geniş imkanları vardır. Bunun isə başlıca səbəbi ingilis dilinin elm və texnikanın, kompüterin dili olmasıdır. Qlobal bir dil olaraq dünyanın hər hansı bir ölkəsində yaranmış yeni texnika nümunəsi və ya hər hansı bir elmi yenilik ingilis dilində adlandırıldıqda daha sürətlə dünya elminə integrasiya etmək imkanı əldə etmiş olur. Bu baxımdan ingilis dilini zənginləşdirən bir çox sözlər məqalədə araşdırılmış və geniş nümunələr verilmişdir. Məqalə ingilis dilinin leksik fondunu zənginləşdirməyin əsas yollarından biri olan elm və texnikanın inkişafı və dilə yeni ifadələrin tətbiqi məsələlərinə həsr olunmuşdur. Bu baxımdan məqalədə çox vacib məsələlərə toxunulur. Xüsusilə *Lingua Franca* olaraq İngilis dilinin bir texnologiya dilinə çevrilməsi məsələsi nümunələrlə geniş şəkildə izah edilir. Eyni zamanda məqalədə bir sıra əsərlərdən də nümunələr öz əksini tapmışdır.

Açar sözlər: *Lingua Franca*, elm, texnologiya, qloballaşma

Key words: *Lingua Franca*, science technology, globalization

Ключевые слова: *Lingua Franca*, наука, технологии, глобализация

Qloballaşma prosesinin labüdlüyünü və bu prosesə integrasiyanın qaçılmaz olduğunu nəzərə alaraq, elm və təhsil sahələrinin qloballaşma prosesinə adaptasiyasına nail olmaq üçün bir sıra islahatların həyata keçirilməsi zəruridir.

İlk öncə ona görə ki, məhz bu sahələrdə təkcə yeni bilik və texnologiyalar deyil, həm də insan fəaliyyətinin bu və ya digər formalarının yeni mexanizm və üsulları da gənc nəsllə ötürülür.

Bu baxımdan, müxtəlif dünya ölkələri elm və təhsil sahəsində qarşılıqlı və səmərəli əməkdaşlığa nail olarsa, bundan bütün bəşəriyyət faydalana bilər. Qloballaşma barədə danışarkən qeyd etdiyimiz kimi, qloballaşmanın əsas məğzi də məhz bundan ibarətdir. Hər bir şəxs bütün dünyanın vətəndaşı olmalı, ümumbəşəri anlamda faydalı işlər görməlidir.

Lakin, təbii ki, bu cür qarşılıqlı fəaliyyət öz-özünə formalaşa və ya göydən düşə bilməz. Onu məqsədyönlü şəkildə həyata keçirmək lazımdır.

Qloballaşma müxtəlif dillərə müxtəlif şəkildə təsirlə səciyyələnir. Lakin burada maraq doğuran məsələ ondan ibarətdir ki, hər hansı bir dil təsirə daha çox məruz qalırsa zaman-zaman bu təsir nəticəsində yaranan dəyişikliklə digər dillərə nüfuz edir. Məsələn, qloballaşmanın ingilis dilinin leksik fonduna bu və ya digər dərəcədə təsiri digər dillərə alınma söz və terminlərin daxil olması ilə nəticələnir. Burada qloballaşmanın bir dilə birbaşa və ya dolaylı yolla təsirini inkar etmə olmaz.

Bu mənada bəşər övladları arasında qarşılıqlı fəaliyyətin əsasını təkcə müxtəlif sahələrdə əməkdaşlığa dair beynəlxalq müqavilələr və sazişlər (misal üçün, Avropada vahid təhsil məkanının yaradılmasına yönəldilmiş Bolonya sazişi) deyil, həm də müasir dünyada baş verməkdə olan müxtəlif proseslərə dair fundamental biliklər də təşkil edir.

Həmin biliklərin ən vacibləri sırasına müasir qloballaşma anlayışını, eləcə də, keçid cəmiyyətlərinin və dövrlərinin xarakterik xüsusiyyətlərini dərk etmək kimi zəruri amilləri şamil etmək olar. Bunsuz elm və təhsil sahəsinin qloballaşma proseslərinə adaptasiya problemini həll etmək mümkün deyil.

Hər bir dilin lüğət tərkibi, fonetik və qrammatik quruluşu qədim dövrdən başlayaraq bu günə qədər uzun tarixi yol keçmişdir. Eyni zamanda inkişafın müxtəlif mərhələlərində təkmilləşmiş, cilalanmış və bölünməz kristal strukturları əmələ gətirmişdir. Dil sistemi ilə bağlı müqayisələr göstərir ki, fonetik, leksik və qrammatik quruluşda baş verən dəyişmələrin səviyyəsi bir-birindən fərqlənir.

İngilis dili dünyada istifadə olunan ortaqlıq etibarlı dil yəni “*Lingua Franca*” kimi istifadə olunur. Bəzi ölkələr elmi tapıntılarını və araşdırmalarını öz dillərində yayımlasalar da, bu araşdırmalar dünyaya açılmaq üçün mütləq ingilis dilinə tərcümə olunur. Bəs bu proses necə inkişaf etdi və dünya ingilis dilini elm dili kimi necə qəbul etdi?

Orta əsrlər dövründə Ərəb ölkələri İslam ölkələrində elm dili olaraq qəbul edildi, Avropada alimlərin istifadə etdikləri ortaqlıq ünsiyyət dili isə Latın dili idi. Daha sonra hörmətli icmalarda alman dili, fransız, italyan və ingilis dili elm dili olaraq istifadə olunmağa başladı. Hətta bu dillər alt fənlərə görə dəyişirdi. Məsələn, Fizika və Kimya dili alman dilində idi. Zaman keçdikcə bu dominant dillər də aralarında dəyişdi və üstünlük dərəcələri dəyişdi. Bunun altında yatan ən vacib amillərdən biri də təbii ki, ölkələrin dünyadakı söz sahibi olması məsələsi idi.

Bu səbəbdən də I Dünya müharibəsindən sonra Fransız dili hakimiyyəti alman dilinin ixtiyarına verdi. II Dünya müharibəsindən sonra, İngilislərin dünyaya gəldiyi və Almaniyayı geridə qoyaraq dünyaya hakim olduğu dövr idi.

Daha sonra, Amerika elm və tədqiqat sahəsində dünya lideri olduğundan, ingilislərin hakimiyyəti davam etdi.

Beləliklə, sözü gedən yeni variant bu inqilabın ən yüksək nöqtədə qərarlaşması idi. Eyni zamanda “Amerika inqilabı” rəhbərlərinin fikirlərinə nəzər salsaq, görərik ki, onlar bunu müstəqilliyin ən bariz nümunəsi kimi qiymətləndirirdilər. Yeni dünyanın öndə gedənləri Şotlandlar və İrlandlar hesab olunurdu. Vaxtilə Şotland-İrland istifadəsində olan bəzi nümunələr bu gün fəal işlənməkdədirlər. Məsələn, götürək “cabin” sözünü. Bu *daxma*, *koma*, *kayut* mənalarında işlənir. “Amerikanizm” sözünü ilk istifadə edən şəxs “Müstəqillik Bəyannaməsi”nə imza atan XVIII əsrin sonlarında New Jersey kollecinin, sonralar Princeton Universitetinin prezidenti olmaq arzusu ilə 1769-cu ildə Amerikaya yola düşən Şotlandiyalı akademik C. Visperspoon olmuşdur. O bu barədə silsilə məqalələrlə çıxış etmişdi. O savadlı

insanların nitqlərinə daxil etdikləri qrammatik səhvlər və vulqarizmlərin birmənalı şəkildə əleyhinə idi. John Withperspoona aid olan

“Amerikanizm” sözü yalnız koloniyalara xas olan bir anlam idi. Lakin onu da qeyd etmək lazımdır ki, C. Visperspoon Amerikada vulqar söz və ifadələrin

Böyük Britaniyaya nisbətən daha çox işlədildiyindən bəhs etməmişdi. Terminlərin və idiomatik ifadələrin ingilis dilinin Amerika variantında istifadəsində fərqli xüsusiyyətlər nəzərə çarpır. Bu onların düzgün olmayan tərzdə işləndiklərinə dəlalət etmir.

Əslində, beynəlxalq bir dilə ehtiyac olduğu üçün 1920-ci illərdə tədqiqatlar aparıldı və "Esperanto" adlı bir dil yaradıldı, lakin uzunmüddətli qalıcı bir dilə çevrilə bilmədi. Bunun səbəbi əslində olduqca aydın idi, “uydurma” bir dil olduğu üçün dildə danışan yox idi, dili yaşıdan isə adətən xalq olur.

Buna görə beynəlxalq elm və texnologiya dili ingilis dilində olmağa davam etdi.

Bildiyimiz kimi əksər beynəlxalq yığıncaqlar və fəaliyyətlər elm və texnologiyanın inkişafı ilə bağlı görüşlər ingilis dilində aparılır. Bir sıra dərnəklər milli və beynəlxalq tədqiqatların ingilis dilində aparılmasını tövsiyə edirlər. Qloballaşma dövründə isə bir çox sahələr elm və texnikanın təsirinə məruz qalmışdır. Onlardan biri də, bəlkə də ən birincisi elm və texnika ilə bağlıdır. Məsələn, aşağıdakı beynəlxalq dərnəklər İngilis dilində fəaliyyət göstərirlər.

1. Beynəlxalq elm psixologiyası cəmiyyəti,
2. Beynəlxalq tarix, fəlsəfə və ədəbiyyat, elm və sənət cəmiyyəti,
3. Beynəlxalq elm və texnologiya psixologiyası cəmiyyəti.

Qloballaşmanın özü ilə gətirdiyi elmi- texniki terminlər vardır ki, onlar ixtisas terminləri olaraq işlədilməklə yanaşı, dilin leksik fonduna öz töhvəsini verir.

Məsələn, *read* ‘deşifrə etmək’, *messenger* ‘genetik olan kimyəvi maddə’.

Dilçilik ədəbiyyatında sözlərin aşağıdakı səbəblərini qeyd edilir:

- 1) reseptor dilin koqnitiv bazasında müvafiq anlayışın olmaması;

Məsələn, *noutbuk*, *laptop*, *audiobuk*, *peycer*, *taymer*, *şreder*, *plotter*, *skayner*, *printer*, *tüner*, *toner*;

- 2) reseptor dildə müvafiq adın olmaması;

Məsələn, *virtual*, *investor*, *dayjest*, *spiçrayter*, *sponsor*, *sprey*, *prays-list*, *imcj* (*obraz*), *top-model*.

Yuxarıda verilmiş nümunələrdən bəzilərini ifadə etmək üçün dilin lüğət tərkibindəki müəyyən sözlərdən istifadə etmək olar. Məsələn, imic lekseməni bir çox məqamlarda obraz sözü əvəz edir. Çoxmənalı obraz sözü daha geniş semantikaya malikdir. İmic sözündə isə mənə konkret və dəqiqdir.

Ona görə də müəyyən mövqe və ətrafda obraz əvəzinə imic işlənir. Məsələn: *Təşkilat qarşısına ümdə bir məqsəd qoyub: xalqına, dövlətinə, vətəninə, millətinə ləyaqətlə xidmət etmək, onun imicini bütün dünyada daha da yüksəltmək.*

Təbii ki, yuxarıdakı cümlədə xalqın obrazını yaratmaq ifadəsini işlətmək yerinə düşmür, izahlı kontekst tələbi meydana çıxır. İmic sözünün yerində işlədilməsi həmin tələbi aradan qaldırmışdır. Bu hadisə, yəni dilin başqa dildən konkret məqamda istifadə olunan sözlər alması sözün müəyyən semantika üzrə xüsusiləşməsi də adlandırılır.

Təhlildən belə nəticə çıxır ki, sözlərin ikinci səbəbi kimi fərqləndirilən sözlər sırasına müəyyən səbəblərə görə daha asan tələffüz olunan, qısalığı, etimologiyasının şəffaflığı, semantikasının konkretliyi ilə seçilən alınma leksemlər də daxil edilir.

Sözlərin alınma üslubu effektiv, sözün emfatik funksiyası ilə də səciyyələnə bilər. Lakin bu xüsusiyyət özünü dildə az göstərir. Danışanın, yaxud alınma sözü istifadə edənün yüksək bilik səviyyəsi ilə yanaşı, adresatın qavrama dərəcəsinin kamilliyi də nəzərdə tutulmalıdır. Məsələn, müasir informasiya vasitəsi- kompüterlə əlaqədar olan WINUP birləşməsinin Vinap şəklində istifadə olunması üslubu effektiv əsaslandırılmalıdır. Bu cür

alınmalar, bir qayda olaraq, kompüterlə işləyənlərin nitqində, daha çox isə danışığ dilində qeydə alınır.

Reseptor dildə müsbət və ya mənfi konnotasiyanın ifadəsi üçün ekvivalent leksik vahid olmadıqda da sözləmə hadisəsi baş verir. Belə sözləmə, həm də psixoloji amillərlə şərtlənir. Ölkənin iqtisadi vəziyyəti, burada istifadə olunan texnoloji proseslər, istehsal olunan mallar inkişaf etmiş ölkələrdə müvafiq şeylərdən keyfiyyətinə görə geri qalır.

Qeyd olunan cəhət xarici malların, texnologiyanın daha yaxşı olması ilə bağlı fikri formalaşdırır. Nəticədə, nəinki malların, xidmətin adını bildirən sözlərin, hətta həmin məhsulların satıldığı, xidmətin göstərildiyi müəssisələrin adlarının da dilə keçməsi prosesi baş verir. Bu cəhət özünü daha çox reklamlarda, forma adlarında göstərir. Məsələn, *autorental* “*maşın icarəyə verilən yer*”, *pab (pub)* “*pivaxana*”, *market (market)* “*mağaza*” və s.

Bəzi terminlər vardır ki, onlar yeni mənalar kəşb edərək başqa sahələrdə də istifadə edilir. Belə ki, elmin bir sahəsinə məxsus terminlər inkişaf edərək digər sahələrə keçmişdir. Məsələn, ümumi termin olan *system* kibernetika elmində yeni mənada işlənir. Bu zaman ən azı bir-birilə əlaqəli olan iki hissədən ibarət olan bir şey nəzərdə tutulur. *Logic* sözü isə elektronikada yeni mənada işlənir. Bu zaman elektronik dövrələr vasitəsilə kompüterlə idarə olunan ardıcıl əməliyyatlar nəzərdə tutulur.

Beynəlmiləl neologizmlərin böyük bir qismi heç bir müasir dillə bağlı deyildir, əsasən yunan və latın dillərinə məxsus elementlərin birləşməsindən əmələ gəlmişdir. Hər hansı bir sözün geniş şəkildə işlədilməsi, bir dildən başqasına keçməsi və nəhayət beynəlmiləl terminə çevrilməsi onun ifadə etdiyi anlayışla, hadisə və proseslə əlaqədardır.

Bu mənada elmi-texniki nailiyyətlər artdıqca zərurətdən doğan məfhumlar və anlayışları ifadə edən sözlərin beynəlmiləl terminlərə çevrilməsi prosesi də sürətlənir.

İKT-nin istifadəsi ilə bağlı bir neçə faydalı metod və üsullara dair neologizmlər vardır.

Bu münasibətlə aşağıdakı mətni nəzərdən keçirək:

The LEAST” yanaşması İKT -dən istifadə zamanı xüsusi qaydaların gözlənilməsini özündə ehtiva edir. Sözügedən yanaşma NEA tərəfindən yaradılmışdır.

Custom Learning Experiences (CLE)

Burada “Apps” serverlərinin məlumatları qorunur. Bunlar kurs və tədris materialları kimi istifadə oluna bilər.

VR və AR vasitəsilə dilöyrənənlər geniş öyrənmə təcrübəsini yerlərindən tərpənmədən də həyata keçirə bilərlər. Eyni zamanda geniş məlumatlar əldə edə bilərlər. Əgər sən fəza cisimləri haqqında 3 D fəza videolarını VR redaktorunda izləmək istəyirsənsə fəza gəmisində üzə, “Süd Yolu” nu detallarına qədər şərh edən bələdçinin səsinə eşidə bilərsiniz.

Qeyd edək ki, orta və ali məktəblər üçün hər bir şagird və tələbənin evdə internet kimi köməkçisi (home access) vardır. Bunlar “one-to- one computing”, Open Educational Resources (OER) və öyrənməni idarəetmə sistemi (LMS) sayəsində mümkündür.

Google Drive və USB vasitəsilə “flash drive” a köçürmə bu işi müsbət həllinə yaxınlaşdırır. Bu da xüsusi planlaşdırma tələb edir. Daha böyük dilöyrənənlər üçün öyrənmə mənbələri mövcuddur ki, buraya “ WI-FI hotspots” daxildir. Bu zaman kütləvi kitabxanalar, təşkilat və mərkəzlər, restoranlar, kafelər, dost və qonşu evləri köməkçi vasitələr hesab oluna bilər.

Əlbəttə, burada internet varsa bu yardımlar edilə bilər. Bəzi şagirdlər və onların valideynləri adekvat sürət və data planı olan smartfonlarla “laptop və chromebook” internet “hotspot” larına qoşula bilərlər.

Federal Communications Commissions (FCC) adlı təşkilat “Lifeline Programme” çərçivəsində aşağı ödənişlə aylıq internet xidməti həyata keçirir ki, 2016-cı ildən bu iş geniş vüsət almağa başlamışdır. “WI-FI hotspot” digər həll yolunu da təklif edir ki, buraya grant proqramlar daxildir. ” Everyone On. Org.” adlı sayt ailələri internet provayderləri və kompüterlə təhciz etməklə məşğuldurlar.

Əlbəttə, bütün bunlar sürətli internet dünyasının imkanları qarşısında dilöyrənənlər üçün çox azdır. Bu baxımdan müasir məktəblər çətinlikləri dəf etmək üçün yaradıcı davranaraq daha az pula başa gələ bilən yollar axtarırlar.

Yüksək texnologiyaların özlərinə məxsus terminologiyası vardır ki, onlardan bəzilərini təqdim edirik:

1. “Switch” adlanan anlayış telefon zənglərini yönəldir.
2. “Loop”, bəzi hallarda “fiber” ev və iş yerlərinə birbaşa əlaqəni təmin edir
3. “Bits and bytes”. Bu birləşmələr vasitəsilə internet üzərindən data bir yerdən başqa yerə hərəkət edir. “Bits Per – Second” (bps) standart miqyas birləşməsidir. A 56 K modem, təxminən 56. 000 baytı saniyədə bir yerdən digər yerə daşıyır;

4. Broadband Service Options

Buraya modəmlər, sətəlaytlar, simsiz naqillər daxildir.

5. Digital Subscriber Line (DSL)

Bu yüksək sürətli data xidmətdir. Çoxlu DSL növləri vardır ki, texnoloji növlərinin müxtəlifliyinə, istiqamətlərinə görə sürət baxımından fərqlənirlər. DSL 56 kbps modəmlərdən sürətli hesab olunur.

NEA (National Educational Association)

Google Drive və USB, “Comcast internet Essentials” adlı internet proqramları ,Federal Communications Commissions (FCC) adlı təşkilat “Lifeline Programme” çərçivəsində aşağı ödənişlə aylıq internet xidməti həyata keçirir ki, 2016-cı ildən bu iş geniş vüsət almağa başlamışdır. “WI-FI hotspot” digər həll yolunu da təklif edir ki, buraya grant proqramlar daxildir. ” Everyone On. Org.” adlı sayt ailələri internet provayderləri və kompüterlə təhciz etməklə məşğuldurlar.

Göründüyü kimi, yuxarıdakı mətn parçasında xeyli elm və texnikanın inkişafı nəticəsində yaranan söz və ifadələr görmək mümkündür.

Texnologiyanın inkişafı ilə bağlı olaraq bir sıra ifadələr də meydana gəlmişdir. Bunlara aşağıdakıları misal göstərmək olar:

Don’t push my button ‘əsəblərimə toxunma’

Hold the wire ‘Xətdə qal’

In tune with ‘uyumlu olmaq’

Cog in machine ‘böyük şirkətdə kiçik iş görən adam’

Beləliklə də, ingilis dilinin elm və texnologiyanın dili olması, dilin daha da zənginləşməsinə və inkişaf edərək daha da qlobal bir dilə çevrilməsinə səbəb olur. Beləliklə, qloballaşmanın əsas mənbəyi elm, təhsil, mədəniyyət, iqtisadiyyat, siyasətdir. Hər bir sahədə qloballaşmaya münasibət fərqlidir. Tarix, mədəniyyət, iqtisadiyyat, siyasət kimi sahələrdə qloballaşmaya təbii proses kimi baxmaqla, əsasən təqdir olunur, qloballaşmanın inkişafına üstünlük verilir. Elmdə, mədəniyyətdə, iqtisadiyyatdakı oxşarlıqları isə getdikcə daha qabarıq şəkildə göstərməkdədir, lakin burada bir ziddiyyətli cəhət də özünü göstərir. Dünya qloballaşdıqca insanlar mənsub olduqları mədəniyyətlərə daha çox bağlanmağa, milli dəyərləri saxlamağa meyl edirlər. Xalqlar qloballaşmaya özünün psixoloji quruluşunu dağıda biləcək təhlükəli təsir, bəzi hallarda “fəlakət” kimi ehtiyatla yanaşırlar. Qloballaşmanın

milliliyə təsirinin mahiyyətini də ilk növbədə məhz burada, fərdlərin qloballaşma haqqındakı təsəvvür və münasibətlərində axtarmaq lazımdır.

Ədəbiyyat

İngilis dilində

1. Atkinson R.C, Shiffrin R.M. Human memory. Proposed system and its control processes, in K.H.Spence and J.T.Spence (Eds) The psychology of learning and motivation, Vol , New York; Academic Press. 1968, pp. 91-11
2. Bloomfield J. Language, New York: George Allen, Unwin LTD, 1933, 553 p.
3. Crystal, D. The Cambridge Encyclopaedia of the English language. Cambridge University Press, 1995, 213p.
4. Valarie A. An Introduction to Modern English Word-Formation. 1973, 345p.

Rus dilində

8. Богданов В.В. Текст и текстовое общение. - СПб.: СПбГУ, 1993, 234с.
9. Бодуэн де Куртене И.А. Избранные труды по общему языкознанию. М6 Высшая школа, 1963, I т., 383 с.

THE IMPACT OF THE DEVELOPMENT OF SCIENCE AND TECHNOLOGY ON THE ENRICHMENT OF THE ENGLISH LEXICAL FUND

Farhadova Gulchohra İsfandiyar
Summary

The article deals with the development of science and technology and the introduction of new expressions into the language, which is one of the main ways to enrich the lexical fund of the English language. In this regard, the article touches on very important issues. In particular, as Lingua Franca the issue of the transformation of English into a language of technology, has been extensively illustrated with examples.

ВЛИЯНИЕ РАЗВИТИЯ НАУКИ И ТЕХНОЛОГИЙ НА ОБОГАЩЕНИЕ ЛЕКСИЧЕСКОГО ФОНДА АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА

Фархадова Гюльчохра Исфандияр кызы
Резюме

В статье рассматривается развитие науки и техники и введение новых выражений в язык, что является одним из основных способов обогащения лексического фонда английского языка. В связи с этим в статье затрагиваются очень важные вопросы. В частности, как Lingua Franca проблема превращения английского языка в язык технологий была подробно проиллюстрирована примерами.

Rəyçi: Prof. Abdullayev Əfqan Əli oğlu
İngilis dilinin leksikologiyası və üslubiyyatı – 1 kafedrasının 10 fevral 2021-ci il tarixli iclasın 04 sayılı protokolu
Daxil olma tarixi 12 fevral 2021-ci il

UOT:80

BALAŞ AZƏROĞLU POEZİYASINDA TƏKRARLAR VƏ SİNTAKTİK – ÜSLUBİ FİQURLARIN İŞLƏNMƏ MƏQAMLARI

Hacıyeva Yaqut Mübariz qızı
Gəncə Dövlət Universiteti
yaqut.haciyeva.89@mail.ru

Xülasə: Məqalədə üslubi fiqurlar poeziyada ritmik göstəricilər kimi xüsusi mövqe tutur və bədii məzmunun mahiyyətinə, ahəngdarlığına təsir etdiyi şərh edilir. Fiqurların növü təkrarlar mətnyaratmanın formal zəhəri tərəfi ilə bərabər, daxili kompozisiyanın təşkilində